

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความงามของสตรี
2. ศึกษาหุก่มประเภทต่างๆและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติอิสลาม
3. ศึกษาหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรี
4. ศึกษาข้อขอบเขตและข้อกำหนดของการเสริมความงามของสตรีใน

กฎหมายอิสลาม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งเป็นการศึกษาหลักเกณฑ์ฟิกฮ์และกฎเกณฑ์รวมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรี ตลอดจนทัศนะนักนิติศาสตร์อิสลามทั้ง 4 มัซฮับที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่งคือ

1) เอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) ประกอบด้วย

- คัมภีร์อัลกุรอาน อันได้แก่อายะฮ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์ รวมทั้งอายะฮ์ต่างๆที่เป็นคำสั่งของอัลลอฮ์ไม่ให้นักบวชเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ของพระองค์

- หนังสือหะดีษต่างๆที่ระบุคำสั่งห้ามของรَسُولในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความงาม

- ปฐมตำราที่ประพันธ์เกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรี

2) เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources)

- คำราที่เขียนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงาม ทั้งที่เขียนสอดคล้องตามคำราฟิกฮ์ในมัฮัซบต่างๆ เช่น หนังสืออัล อัสบาอฺ วัลนะซออิร ” (al-Asyba'a wa al-Nazair) หรือหนังสือที่เกี่ยวกับเจตนารมณ์ของบทบัญญัติอิสลาม เช่น หนังสืออัลมุวาฟะกอต ” (al-Muwafaqat)

- เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรีของนักวิชาการร่วมสมัย เช่น หนังสืออะหุกาม อัลญีรอหะฮฺ อัลญิบปียะฮฺ (Ahkaam al-Jirahah al-Tibbiyah) หนังสืออะหุกาม ตัจมีล อัลนิซาอฺ ฟิ อัลชะรีอะฮฺ อัลอิสลามียะฮฺ (Ahkaam Tajmeel al-Nisaa fi al-Shariah al-Islamiyah) หรือหนังสืออัลอะหุกาม อัลญิบปียะฮฺ อัลมุตะอัลลีเกะฮฺ บิ อันนิซาอฺ (al-Ahkaam al-Tibbiyah al-Mutaalliqah bi al-Nisa'a)

ศึกษาความหมายของอัลอะหุกาม

โดยมีวิธีการดังนี้

1. ให้คำนิยามและความหมายทางภาษาศาสตร์และความหมายทางวิชาการฟิกฮ์ของคำว่าหุก่ม

2. อธิบายความหมายของหุก่มตักลีฟีย์ และหุก่มวัฎอียีย์

3. ยกตัวอย่างประกอบหุก่มทั้ง 2 ประเภทพร้อมทั้งอธิบายโดยสังเขป

ศึกษาวิเคราะห์หลักเกณฑ์ฟิกฮ์

โดยมีวิธีการดังนี้

1. แยกข้อมูลต่างๆจากเอกสารตามหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย แล้วค้นหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับหัวข้อย่อย

2. ค้นหา วิเคราะห์ และรวบรวมหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรี พร้อมทั้งจัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อต่างๆที่ได้กำหนด

ศึกษาวิเคราะห์ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆ

โดยมีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาทัศนะนักนิติศาสตร์อิสลามมัฮัซบต่างๆ ตลอดจนศึกษาหลักฐานอ้างอิงต่างๆของแต่ละทัศนะ

2. ให้คำชี้ขาดตามหลักฐานที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากกว่าตามแนวทางและวิธีการของนักวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับทัศนะนักนิติศาสตร์อิสลาม หลักฐานของบทบัญญัติอิสลาม เช่น อัลกุรอาน อัลหะดีษ และกียาส เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยใช้หลักการดังนี้

1. หลักการอรรถาธิบายอัลกุรอาน ซึ่งจะใช้หลักการอรรถาธิบายอัลกุรอานโดยอัลกุรอาน อรรถาธิบายอัลกุรอานโดยอัลหะดีษ อรรถาธิบายอัลกุรอานโดยศอหาบะฮ์ อรรถาธิบายอัลกุรอานโดยนักวิชาการ เป็นต้น

2. หลักการหะดีษผู้วิจัยจะยึดหะดีษที่ถูกต้อง(เศาะหีห) และหะดีษที่ดี(หะสัน) ในการให้น้ำหนักและตัดสิน อย่างไรก็ตามเมื่อมีการขัดแย้งกันระหว่างหะดีษด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านเนื้อหา หรือระดับหะดีษ ผู้วิจัยจะยึดเอาหะดีษที่มีระดับเหนือกว่ากันเสมอ

3. หลักเกณฑ์ฟิกฮฺ(เกาะวาอิด ฟิกฮียะฮฺ) ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงาม กล่าวคือ

1) หลักว่าด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับเจตนา ()

2) หลักว่าด้วยพื้นฐานของสรรพสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นที่อนุมัติ ()

3) หลักว่าด้วยจารีตประเพณีนั้นสามารถที่จะชี้ขาดกฎหมายได้ ()

4) หลักว่าด้วยความยากลำบากนั้นจะนำมาซึ่งความสะดวกง่ายดาย ()

(

5) หลักว่าด้วยสิ่งอันตรายใดๆ ไม่อาจลบหายด้วยสิ่งอันตรายด้วยกัน ()

(

6) หลักว่าด้วยการปิดกั้นหนทางสู่พฤติกรรมที่ต้องห้าม ()

7) หลักว่าด้วยสิ่งที่ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติก็ไม่อนุญาตให้แสวงหา ()

(

8) หลักว่าด้วยปัจจัยขึ้นต้องการนั้นมีสถานภาพเหมือนกับปัจจัยขึ้นจำเป็น ()

(

5. ทัศนะนักนิติศาสตร์อิสลาม สำหรับทัศนะนักนิติศาสตร์อิสลามที่มีความเห็นตรงกัน หรือมีทัศนะเดียว ผู้วิจัยจะถือว่าเป็นทัศนะที่ถูกต้อง ส่วนทัศนะนักนิติศาสตร์

อิสลามที่มีความเห็นขัดแย้งกัน ผู้วิจัยจะให้นำนักและคัดสรรทัศนะที่มีหลักฐานชัดเจนมากที่สุด

แหล่งศึกษาข้อมูลที่สำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเอกสารต่างๆจากแหล่งข้อมูลต่างๆดังต่อไปนี้

1. สำนักวิทยบริการจอห์นเอฟเคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ห้องสมุดวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี
4. ห้องสมุดโรงเรียนบารุงอิสลามมูลนิธิ จ.พัทลุง
5. ห้องสมุดอัลมันตะดา อัลอิสลามีย์ เมืองอัสซารีเกาะสุ ประเทศสหรัฐอเมริกา
เอมิเรตส์
6. เว็บไซต์ต่างๆ
7. CD ต่างๆ
8. แหล่งข้อมูลอื่นๆ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรีในกฎหมายอิสลาม” เป็นงานวิจัยข้อมูลจากเอกสาร โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์หลักเกณฑ์ฟิกฮ์()เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรี พร้อมทั้งศึกษา หุ้ก่มการเสริมความงามของสตรีประเภทต่างๆจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ ทัศนะนักนิติศาสตร์อิสลาม และนักวิชาการแพทย์ที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆ ด้วย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับจุดยืนของอิสลามต่อความงาม เงื่อนไขเฉพาะที่เกี่ยวกับความงาม ของสตรีและหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่เกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรี ตลอดจนศึกษาหุ้ก่มข้อกำหนดที่ เกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรีแต่ละประเภท ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกนำเสนอการเสริม ความงามของสตรีในสมัยของท่านรَسُولและการเสริมความงามที่แพร่หลายในยุคสมัยปัจจุบัน ผลการวิจัยที่ได้รับนั้นมีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างข้อมูลและเป็นเอกสารทางวิชาการ รวมทั้ง

เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการปฏิบัติในการเสริมความงามที่ถูกต้องตามหลักการอิสลามแก่บุคคลทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้พบว่า“ตัซฮีน”ที่ปรากฏในอัลกุรอานนั้นมี 41 แห่ง แบ่งออกเป็นในรูปของรากศัพท์ 16 แห่ง และในรูปของคำกริยา 25 แห่ง จากอายะฮ์ที่ปรากฏในอัลกุรอานทั้ง 41 แห่งคำว่า (อัสซินะฮฺ)ที่ปรากฏในอัลกุรอานทั้งในรูปของรากศัพท์()และคำกริยา()สามารถสรุปได้ 8 ความหมายด้วยกันดังนี้คือ

- 1.เครื่องประดับ
- 2.ความสำราญ
- 3.ความเพริศแพรว
- 4.ประดับประดา
- 5.ความงาม
- 6.รื่นเริง
- 7.ดีงาม
- 8.ลุ่มหลง

และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเงื่อนไขเฉพาะที่เกี่ยวกับความงามของสตรีมีดังนี้คือ

- 1.ไม่เปิดเผยอวัยวะอันพึงสงวนต่อผู้ที่ไม่ใช่ฆะหฺรอม
- 2.หลีกเลี่ยงการเลียนแบบผู้ชาย
- 3.รักษาขอบเขตของความงามต่อผู้หญิงด้วยกัน
- 4.ไม่ประดับความงามด้วยสิ่งที่เป็นอันตราย
- 5.ไม่เลียนแบบคนต่างศาสนา
- 6.ไม่ประดับความงามด้วยสิ่งต้องห้าม
- 7.รักษาเจตนา มีความพอดี และไม่ฟุ่มเฟือย

ในส่วนหลักเกณฑ์ฟิคุฮ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรีนั้นมีจำนวนมาก แต่เท่าที่ผู้วิจัยสามารถค้นพบและประมวลไว้ในงานวิจัยชิ้นนี้มีจำนวน 8 หลักเกณฑ์ได้แก่

- 1.หลักว่าด้วย พฤติกรรมต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับเจตนา ()
- 2.หลักว่าด้วย พื้นฐานของสรรพสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นท่อนุมติ ()
- (
- 3.หลักว่าด้วยจารีตประเพณีนั้นสามารถที่จะชี้ขาดกฎหมายได้ ()

- (4. หลักว่าด้วยความยากลำบากนั้นจะนำมาซึ่งความสะดวกง่ายดาย)
- (5. หลักว่าด้วยสิ่งอันตรายใดๆไม่อาจลบหายด้วยสิ่งอันตรายด้วยกัน ()
6. หลักว่าด้วย ปิดกั้นหนทางสู่พฤติกรรมที่ต้องห้าม ()
7. หลักว่าด้วยสิ่งที่ไม่อนุมัติให้ปฏิบัติ ก็ไม่อนุมัติให้แสวงหา)
- (8. หลักว่าด้วยปัจจัยขึ้นต้องการนั้นมีสภาพเหมือนกับปัจจัยขึ้นจำเป็น)
- (

ส่วนการเสริมความงามของสตรีที่ผู้วิจัยกล่าวถึงในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 19 ประเภท สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การตัดผมของสตรีนั้นเป็นที่อนุญาตให้กระทำได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า การตัดผมนั้นจะต้องไม่เป็นการเลียนแบบคนต่างศาสนา หรือเลียนแบบผู้ชาย เนื่องจากเหตุผล ดังนี้คือ

1. ถึงแม้ว่าผู้คนในอดีตและปัจจุบันยอมรับว่าผู้หญิงที่ไว้ผมยาวคือผู้หญิงที่สวยงาม แต่พวกเขาก็ได้กล่าวหาว่าผู้หญิงที่ตัดผมสั้นเป็นผู้หญิงที่น่ารังเกียจ

2. การที่ผู้คนในอดีตให้การยอมรับว่าผู้หญิงที่ไว้ผมยาวคือผู้หญิงที่สวยงามนั้น มิได้ขัดแย้งกับความคิดของผู้คนในปัจจุบันที่ว่า การที่ผู้หญิงตัดผมสั้นนั้นเป็นผู้หญิงที่สวยงามด้วย เช่นกัน เนื่องจากว่าจารีตประเพณีและความคิดของผู้คนนั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา และสถานที่ซึ่งจารีตประเพณีนั้นเป็นนั้นเป็นตัวชี้ขาดคราบใดที่จารีตประเพณีนั้นไม่ได้ขัดต่อบทบัญญัติอิสลาม

2. การโกนศีรษะการโกนศีรษะของสตรีนั้นเป็นที่ต้องห้าม ยกเว้นมีเหตุจำเป็น เช่น โกนศีรษะเพื่อรักษาโรค ไม่ใช่โกนศีรษะเพื่อความงาม เลียนแบบผู้ชาย หรือเมื่อประสบเคราะห์กรรม

3. การต่อผมนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม ยกเว้นมีเหตุจำเป็นเนื่องจากเหตุผลดังนี้

- หะดิสที่ห้ามการต่อผมเป็นหะดิสที่สอหิห

- การต่อผมนั้นเป็นการหลอกลวง ซึ่งบทบัญญัติอิสลามห้ามการหลอกลวง

4. การยึดผมของสตรีนั้นอนุญาตให้กระทำได้ แต่ต้องไม่เป็นการเลียนแบบสตรีต่างศาสนา เนื่องจากว่าไม่ปรากฏด้วยทจากอัลกุรอานและอัลหะดิสมากกล่าวห้าม ดังนั้นการยึดผม

จึงอนุญาตให้กระทำได้ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่ว่า “พื้นฐานเดิมของสรรพสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นที่อนุมัติ”

5. การข้อมมุมนุญาตให้ข้อมมุมนด้วยสิ่งต่างๆ ได้ยกเว้นสี่คำเนื่องจากเหตุผลดังนี้

1 - ในหะดีษที่รายงานโดยท่านญาบิร ท่านรศูล رضي الله عنه กล่าวว่า ()

ความว่า “จงเปลี่ยนแปลงผมออกด้วยสิ่งหนึ่งสิ่งใด” ซึ่งคำว่า () นั้นเป็นคำที่ให้ความหมายโดยทั่วไปไม่ได้จำเพาะเจาะจงถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงว่าอนุญาตให้ข้อมมุมนด้วยสิ่งใดๆก็ได้

2 - หะดีษดังกล่าวท่านรศูล رضي الله عنه กล่าวว่า () ความว่า “พวกท่าน

จงหลีกเลี่ยงสี่คำ” เป็นที่เข้าใจกันว่าคำสั่งห้ามนั้นบ่งบอกถึงการห้ามกระทำ นอกจากมีหลักฐานมา ยกเว้น ซึ่งไม่มีนักนิติศาสตร์อิสลามมัชฮับใดนำหลักฐานมาอ้างอิงและหักล้าง จึงสามารถสรุปได้ว่าสี่คำนั้นเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในการข้อมมุมน

6. การถอนขนที่ใบหน้าและนิ้วการขจัดขนที่ใบหน้าและนิ้วนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม ไม่ว่าจะด้วยวิธีการถอน ตัด โกงน หรือ กั้น จะ เป็นไปด้วยการอนุญาตของสามีหรือไม่ก็ตาม หรือจะเป็นการกระทำตามพฤติกรรมของพวกที่ไม่ดีหรือไม่ก็ตาม เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

- ด้วยหะดีษที่กล่าวถึงการสาปแช่งผู้ที่ขจัดขนที่ใบหน้าและนิ้ว เป็นด้วยบทที่ให้ความหมายโดยทั่วไป

- การขจัดขนที่ใบหน้าและนิ้วนั้นเป็นการหลอกลวง ซึ่งบัญญัติอิสลามได้ห้ามการหลอกลวง

- ทศนะของนักนิติศาสตร์อิสลามที่กล่าวว่า อนุญาตให้กระทำได้ด้วยความเห็นชอบของสามี หรือ การกระทำดังกล่าวจะต้องไม่ตรงกับพฤติกรรมของพวกที่ไม่ดีนั้น เป็นการกล่าวโดยที่ไม่มีหลักฐานมาอ้างอิงโดยชัดเจน ดังนั้นเงื่อนไขต่างๆที่พวกเขาได้นำมากล่าวนั้น ไม่สามารถนำมาหักล้างด้วยหะดีษที่ชัดเจนที่กล่าวถึงการสาปแช่งผู้ที่ขจัดขนที่ใบหน้าและนิ้ว

7. การประดับฟันด้วยทองอนุญาตให้สตรีเคลือบฟันด้วยทองเพื่อการเยียวยารักษาฟัน หรือเคลือบฟันด้วยทองเพื่อเป็นการประดับประดา แต่ว่าการประดับฟันด้วยทองนั้นจะต้องไม่เป็นการฟุ่มเฟือยเกินไป

8. การกรอฟันการกรอฟัน ตัดฟัน และจัดฟัน เพื่อความสวยงามนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม ไม่อนุญาตให้กระทำ ยกเว้นเนื่องจากมีเหตุจำเป็นเช่น เพื่อรักษาฟันให้คงทนแข็งแรง ถือว่าอนุญาตให้กระทำได้โดยมีเหตุผลมาสนับสนุนดังนี้

หะดีษที่รายงานโดยอับดุลลอฮฺ ได้กล่าวถึงการกรอฟัน เพื่อความสวยงาม และเพื่อเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ของอัลลอฮฺ ดังนั้นถ้าหากกระทำไปเพื่อรักษาฟันให้คงทนแข็งแรง หรือมีเหตุจำเป็นอนุญาตให้กระทำได้

9. การสักการสักนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม เนื่องจากมีตัวบทหะดีษที่ถูกต้องที่บ่งบอกว่าการสักนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม ดังนั้นหุก่มของการสักคือ เป็นสิ่งที่ต้องห้าม ไม่อนุญาตให้กระทำ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

- มีตัวบทจากอัลหะดีษที่ชัดเจนได้กล่าวห้ามการสัก
- การสักนั้นเป็นการทำให้เกิดเจ็บปวดแก่ร่างกายโดยไม่มีความจำเป็นใดๆ
- การสักนั้นจะนำมาซึ่งความสกปรกแก่ร่างกาย ซึ่งนักวิชาการได้มีความขัดแย้งกันว่าจำเป็นต้องลบรอยสักเพื่อจัดสิ่งสกปรกบริเวณดังกล่าวหรือไม่ ดังนั้นการหลีกเลี่ยงการขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

10. การข้อมเลืบนอนุญาตให้สตรีข้อมเลืบนของนางได้ทราบใดที่ไม่นำมาซึ่งอันตรายแก่ผู้กระทำ และไม่เป็นการเลียนแบบสตรีต่างศาสนิกเนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

- การข้อมเลืบนั้นการที่นักวิชาการบางท่านได้แยกระหว่างสตรีที่มีสามีกับสตรีที่โสด ซึ่งการกล่าวว่าอ้างดังกล่าวเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่มีหลักฐาน

- ในส่วนที่สนะที่กล่าวว่า การข้อมเลืบนด้วยสีดำเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจนั้น เป็นการกล่าวอ้างที่ไม่มีหลักฐานมาอ้างอิง ซึ่งการแยกระหว่างการใช้สีดำและสีอื่น ๆ นั้นอยู่ในประเด็นของการข้อมผม การเปรียบเทียบการข้อมเลืบนกับการข้อมผมเป็นการเปรียบเทียบที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเหตุผลของการห้ามข้อมผมด้วยสีดำนั้นไม่เกี่ยวข้องกับการข้อมมือและเท้า

ท่านมุฮัมมัด บิน สอและหฺ อัลอุษัยมีนได้ให้คำพิทวาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสตรีที่ใช้ยายทาเล็บว่า “ไม่อนุญาตให้สตรีที่ต้องการอาบน้ำละหมาดใช้ยายทาเล็บ เนื่องจากว่ายายทาเล็บนั้นน้ำไม่สามารถซึมผ่านไปได้ ดังนั้นทุกสิ่งที่มีกั้นไม่ให้ น้ำซึมสู่ผิวหนังก็ไม่อนุญาตให้ผู้ที่ต้องการอาบน้ำละหมาดและผู้ที่อาบน้ำยกหะดัษใหญ่ใช้มัน ส่วนสตรีที่มีประจำเดือนนั้นอนุญาตให้ใช้ยายทาเล็บได้ ยกเว้นการทาเล็บนั้นเป็นประเพณีปฏิบัติของสตรีต่างศาสนิกก็ไม่อนุญาตให้กระทำเนื่องเป็นการเลียนแบบคนต่างศาสนิก(al-Uthaimin,2000:4/148)

จากเหตุผลดังกล่าวว่า สามารถกล่าวได้ว่าการข้อมเลืบนนั้นเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้ ตราบใดที่ไม่นำมาซึ่งอันตรายแก่ผู้กระทำ และไม่เป็นการเลียนแบบสตรีต่างศาสนิก

11. การต่อเลืบนนั้นไม่อนุญาตให้กระทำเนื่องจากปรากฏหะดีษที่ชัดเจนสั่งใช้ให้มุสลิมตัดเล็บให้สั้น และการไว้เล็บยาวนั้นเป็นการเลียนแบบสัตว์ร้าย

12. การใช้เครื่องสำอางอนุญาตให้สตรีใช้เครื่องสำอางได้โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ เนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

-การใช้เครื่องสำอางของสตรีนั้นไม่ปรากฏตัวบทจากอัลกุรอานและอัลหะดีษมาห้ามไม่ให้กระทำ ซึ่งโดยหลักพื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นที่อนุมัติ ดังนั้นการใช้เครื่องสำอางของสตรีก็อนุญาตให้ใช้ได้

-ปรากฏตัวบทจากอัลหะดีษที่ชัดเจนที่บ่งชี้ถึงการให้เครื่องสำอางของท่านหญิง อุมมุหะบิยะฮุรเราะฮฺของท่านรสูล

-นักวิชาการในปัจจุบันได้ให้คำพิพากษาต่อหุกุมการใช้เครื่องสำอางของสตรีดังนี้คือ ท่านมุฮัมมัด บิน ศอลิหฺ อัลอุษัยมีน(al-Utaimin,2000:2/828) กล่าวว่าอนุญาตให้สตรีใช้เครื่องสำอางต่างๆได้ เช่น ใช้ลิปสติก แป้งปิดหน้า และครีมทาใบหน้า

13. การเจาะจมูกการเจาะจมูกของสตรีเพื่อใส่เครื่องประดับด้วยทอง เงิน หรือเครื่องประดับอื่น ๆ เป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้ ถ้าหากว่าการกระทำดังกล่าวเป็นประเพณีปฏิบัติของสตรีเนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

-หลักฐานและเหตุผลของทัศนะที่หนึ่งนั้นมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากกว่า

-การเจาะจมูกของสตรีนั้นมีเจตนาเพื่อใส่เครื่องประดับให้สวยงาม ซึ่งการประดับประดาให้สวยงามนั้นเป็นสิ่งที่อิสลามส่งเสริม

-พฤติกรรมดังกล่าวไม่ปรากฏตัวบทจากอัลกุรอานและอัลหะดีษมากล่าวห้าม ฉะนั้นพฤติกรรมดังกล่าวพื้นฐานเดิมมันเป็นที่ยอมรับ

14. การเจาะหูอนุญาตให้สตรีเจาะหูของนางเพื่อใส่เครื่องประดับได้.

เนื่องจากเหตุผลดังนี้

-มีตัวบทจากหะดีษที่ชัดเจนบ่งบอกถึงการอนุญาตให้สตรีเจาะหูของนางเพื่อใส่เครื่องประดับ

-เนื่องจากหลักฐานและเหตุผลของกลุ่มที่สองที่นำมาอ้างอิงนั้นฟังไม่ขึ้น เนื่องจากว่า หลักฐานและเหตุผลดังกล่าวขัดแย้งกับตัวบทที่ชัดเจนที่อนุญาตให้สตรีเจาะหูของนางได้

-เนื่องจากการเจาะหูของสตรีนั้นมีประโยชน์ซึ่งบทบัญญัติอิสลามให้การยอมรับ นั่นคือการเจาะหูเพื่อใส่เครื่องประดับ

-เนื่องจากการเจาะหูของสตรีนั้นไม่มีส่วนคล้ายคลึงกับการเจาะหูของสัตว์ และไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์

-การเจาะหูของสตรีนั้นไม่เป็นอันตรายต่อตัวผู้กระทำได้ ดังนั้นอนุญาตให้กระทำ
ได้

15. การเสริมหน้าอกการศัลยกรรมเสริมหน้าอกของสตรีออกเป็น 2 สภาพคือ

สภาพที่ 1 การศัลยกรรมเสริมหน้าอกที่มีขนาดเล็กกว่าปกติโดยมีขนาดเท่ากับ
หน้าอกของผู้ชาย การศัลยกรรมเสริมหน้าอกของสตรีที่ประสบอุบัติเหตุ หรือการศัลยกรรมเสริม
เต้านมของสตรีที่มีขนาดไม่เท่ากันเกินปกติ ซึ่งการศัลยกรรมเสริมหน้าอกในสภาพนี้อนุญาตให้
กระทำได้

สภาพที่ 2 เต้านมของสตรีเป็นปกติทั้งในขนาดและรูปร่าง หรือมีขนาด
ใกล้เคียงปกติ โดยที่สตรีไม่มีความรู้สึกกังวลใดๆ แต่นางต้องการเสริมหน้าอกให้มีขนาดใหญ่ขึ้น
เพื่อความสวยงามหรือเลียนแบบผู้อื่น การศัลยกรรมเสริมหน้าอกในสภาพนี้ไม่อนุญาตให้กระทำ

16. การศัลยกรรมเสริมจมูก

17. การทำศัลยกรรมได้แบ่งการทำศัลยกรรมตามสาเหตุของการศัลยกรรมออกเป็น
สองสภาพ คือ

สภาพที่ 1 การผ่าตัดกระชับช่องคลอดเนื่องจากสาเหตุด้านการแพทย์ เพราะการ
หย่อนยานของกล้ามเนื้อช่องคลอดด้านหน้า จะทำให้เกิดการปะปนกันระหว่างช่องคลอดและ
กระเพาะปัสสาวะ หรือเกรงว่าจะเกิดกลิ่นเหม็นรบกวน ซึ่งการผ่าตัดกระชับช่องคลอดในสภาพนี้
นั้น นักวิชาการมีความเห็นว่าอนุญาตให้กระทำได้ ดังเหตุผลต่อไปนี้ คือ

1. การที่กล้ามเนื้อผนังช่องคลอดเกิดการหย่อนยาน จะทำให้เกิดการปะปนกัน
ระหว่างช่องคลอดกับกระเพาะปัสสาวะและอุจจาระ ซึ่งบางครั้งทำให้ผู้หญิงกลิ่นปัสสาวะไม่อยู่
ในขณะไอหรือจาม ซึ่งเท่ากับเป็นการป่วยประเภทหนึ่ง ดังนั้นอนุญาตให้ทำการเย็บรักษาได้
ดังเช่นการเย็บรักษาโรคอื่นๆ

2. การปะปนกันระหว่างช่องคลอดและกระเพาะปัสสาวะและอุจจาระ จะทำให้
อวัยวะเพศของผู้หญิงสกปรกและเกิดกลิ่นเหม็น และจะทำให้อวัยวะเพศผู้ชายสกปรกด้วยขณะมี
เพศสัมพันธ์ ซึ่งบทบัญญัติอิสลามได้ถูกกำหนดมาเพื่อรักษาความสะอาดและขจัดสิ่งสกปรก ดังนั้น
การผ่าตัดช่องคลอดที่เกิดการหย่อนยาน จึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

3. นักวิชาการฟิควะได้กล่าวถึงความบกพร่องข้อหนึ่งของผู้หญิงในการแต่งงาน คือ
ผู้หญิงที่ช่องคลอดกว้างและหย่อนยาน ในเมื่อการที่ผู้หญิงมีช่องคลอดที่หย่อนยานเป็นข้อบกพร่อง
อย่างหนึ่ง ดังนั้นอนุญาตให้ทำการแก้ไขและเย็บรักษาข้อบกพร่องนั้นได้ เช่นเดียวกับการแก้ไข
ข้อบกพร่องอื่นๆที่เกิดขึ้นกับร่างกาย โดยเฉพาะผู้หญิงที่ช่องคลอดหย่อนยาน หลังจากนั้นสามีของ

นางได้เสียชีวิต หรือสามีได้หย่านาง จะไม่มีผู้ชายใดที่จะยอมแต่งงานกับนางถ้าเขาารู้ถึงข้อบกพร่องดังกล่าว

4. นักนิติศาสตร์อิสลามบางท่านได้กล่าวว่าการหย่อนยานของช่องคลอด เป็นข้อบกพร่องที่อนุญาตให้ผู้ชายยกเลิกการแต่งงานได้ และบางท่านกล่าวว่าถ้าหากผู้หญิงไม่สามารถกลั้นปัสสาวะหรืออุจจาระได้เนื่องจากอาการผิดปกติของคลอด และบางท่านยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่าถ้าหากผู้หญิงไม่สามารถกลั้นปัสสาวะ อุจจาระขณะมีเพศสัมพันธ์ หรืออวัยวะเพศของผู้หญิงมีกลิ่นเหม็นขณะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งอาการผิดปกติดังกล่าวถือเป็นข้อบกพร่องและเป็นความผิดปกติ ที่อนุญาตให้ทำการเยียวยารักษาเช่นเดียวกับการเยียวยารักษาโรคอื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องเยียวยารักษาและแก้ไข เพื่อจะนำมาซึ่งการมีสุขภาพที่ดีของผู้หญิงและความสุขของชีวิตครอบครัว

สภาพที่ 2 คือ การศัลยกรรมกระชับช่องคลอดเนื่องจากเหตุผลทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งช่องคลอดเกิดหย่อนยานในสภาพที่ปกติ แต่ต้องการผ่าตัดกระชับช่องคลอดเพื่อเพิ่มความสุขทางเพศระหว่างสามีภรรยาเท่านั้น โดยไม่ถือว่าเป็นความจำเป็นทางการแพทย์ ซึ่งการศัลยกรรมในสภาพนี้นั้น ไม่อนุญาตให้กระทำ เนื่องจากเหตุผลต่อไปนี้ คือ

1. การที่กล้ามเนื้อผนังช่องคลอดเกิดการหย่อนยานนั้น ถือเป็นเรื่องปกติในผู้หญิงที่มีอายุมาก หรือผู้หญิงที่ผ่านการมีบุตรหลายคน ซึ่งการศัลยกรรมผ่าตัดกระชับช่องคลอด เพื่อเปลี่ยนแปลงอาการดังกล่าว ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรคของอัลลอฮ์ ซึ่งปรากฏด้วยบทจากอัลกุรอานและอัลหะดีษห้ามไว้

2. การศัลยกรรมกระชับช่องคลอดไม่สามารถกระทำได้นอกจากว่าผู้หญิงจะต้องเปิดเผยอวัยวะอันพึงสงวนให้แพทย์เห็นและสัมผัส การเปิดเผยอวัยวะอันพึงสงวนนั้นเป็นสิ่งที่ต้องห้ามและยังเป็นที่นำไปสู่การทำผิด และในการศัลยกรรมกระชับช่องคลอดนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการพูดคุยกันระหว่างแพทย์และผู้ป่วยถึงรายละเอียดและข้อปลีกย่อยของอวัยวะเพศ ซึ่งมันจะเป็นตัวบั่นทอนความละอายที่อยู่ในตัวผู้หญิง

3. การศัลยกรรมกระชับช่องคลอดนั้น บางครั้งอาจจะเกิดผลแทรกซ้อนข้างเคียง เช่นทำให้ผนังช่องคลอดเกิดการปะปนกันกับท่อนปัสสาวะหรืออุจจาระ

4. การศัลยกรรมช่องคลอดนั้นจะต้องมีการดมยาสลบ และผู้ป่วยจะเสียเลือดมาก ซึ่งการดมยาสลบและการทำให้ร่างกายเกิดบาดแผลนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม นอกจากมีเหตุจำเป็นสำคัญจริงๆ

5. การศัลยกรรมกระชับช่องคลอดนั้นต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก โดยไม่มีเหตุจำเป็น ดังนั้นมันอยู่ในข่ายของการฟุ่มเฟือยที่เป็นที่ห้ามในอิสลาม

18. การดึงหน้ำนักวิชาการแพทย์และนักวิชาการฟิสิกส์ร่วมสมัย ซึ่งนักวิชาการได้แบ่งการดึงหน้าออกเป็นสองสภาพด้วยกัน คือ

สภาพที่ 1 การที่ผู้หญิงมีสภาพใบหน้าที่ย่อนยานผิดปกติ เช่น ผู้หญิงที่อายุน้อยแต่ใบหน้ามีการเหี่ยวย่นเนื่องจากการป่วย หรือเนื่องจากอุบัติเหตุ ซึ่งจำเป็นต้องพึงการผ่าตัดดึงหน้า สภาพนี้ออนุญาตให้กระทำได้(al-Fauzan,2007:262)

เนื่องจากเหตุผลดังนี้ คือ

1. การที่ใบหน้าของผู้หญิงเกิดการหย่อนยานผิดปกติ นำรังเกียจและเป็นปมด้อย ซึ่งมีความจำเป็นต้องแก้ไขด้วยการผ่าตัดศัลยกรรมดึงหน้า เพื่อขจัดความน่าเกลียดและเป็นปมด้อย ซึ่งเป็นกรณีที่ยกเว้นจากตัวบทจากอัลกุรอานและอัลหะดีษที่ห้ามการเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์

2. เนื่องจากรอยเหี่ยวย่นที่ปรากฏบนใบหน้าของผู้หญิงในสภาพนี้เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ และเป็นอันตรายต่อผิวหน้า และยังทำให้ผู้หญิงรู้สึกวิตกกังวล ซึ่งการขจัดสิ่งที่เป็นอันตรายเป็นที่อนุญาต ดังนั้นการขจัดรอยเหี่ยวย่นบนใบหน้าด้วยการผ่าตัดดึงหน้าในสภาพนี้นั้นเป็นการขจัดอันตราย

ซึ่งท่านเชคอับดุลอะซีซ บิน อับดุลลอฮ์ บินบาชได้ถูกตามเกี่ยวกับการศัลยกรรมความงามเพื่อขจัดสิ่งที่น่ารังเกียจ เช่นการดึงหน้าที่ย่อนยานให้กลับคืนสู่สภาพปกติ

ท่านได้ตอบว่า “ ไม่เป็นที่ต้องห้ามการแก้ไขใบหน้าเนื่องจากเกิดการหย่อนยานที่น่ารังเกียจ ด้วยยาที่เป็นที่อนุมัติตามบทบัญญัติอิสลาม หรือการเขียวยารักษาด้วยวิธีการแพทย์เฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญและมั่นใจว่าจะสามารถรักษาให้หายได้ เนื่องจากหลักฐานทางบทบัญญัติที่กล่าวไว้โดยรวมว่าอนุญาตให้เขียวยารักษาโรคด้วยยาที่เป็นที่อนุมัติ(Ibn baz,1998:6/497)

สภาพที่ 2 การที่ผู้หญิงมีใบหน้าที่ย่อนยานในสภาพปกติ เนื่องจากการมีอายุมาก และรอยเหี่ยวย่นบนใบหน้ามีสภาพปกติที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งการศัลยกรรมดึงหน้าในสภาพนี้นั้นไม่อนุญาตให้กระทำ(Shabir,n.d.:2/582;al-Sahiy,n.d.:154)

19. การแปลงเพศการศัลยกรรมแปลงเพศสภาพที่หนึ่งนั้น นักนิติศาสตร์อิสลามมีความเห็นเป็นที่พ้องต้องกันว่าเป็นสิ่งต้องห้ามไม่อนุญาตให้กระทำเนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

1. การศัลยกรรมแปลงเพศนั้นไม่มีเหตุจำเป็นทางด้านการแพทย์
2. การศัลยกรรมแปลงเพศนั้นจำเป็นต้องเปิดเผยเอาเราะฮ์ และมีการสัมผัสกันระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยไม่มีเหตุจำเป็นทางด้านบทบัญญัติอิสลาม

การศัลยกรรมแปลงเพศสภาพที่สองและสามนั้นนักนิติศาสตร์อิสลามมีความเห็นเป็นที่พ้องต้องกันว่าเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำ เนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

1. การศัลยกรรมแปลงเพศทั้งสองสภาพนั้นเป็นการเยียวยารักษาโรคที่บัพัญญติอิสลามอนุญาตให้กระทำได้เหมือนกับการเยียวยารักษาโรคชนิดอื่นๆ
2. การศัลยกรรมแปลงเพศทั้งสองสภาพนั้นอนุญาตให้กระทำได้เนื่องจากว่ามีเหตุผลที่จำเป็น
3. การศัลยกรรมแปลงเพศทั้งสองสภาพนั้นไม่ใช่เป็นการหลอกลวง หรือปกปิด แต่ทว่าเป็นการศัลยกรรมที่มีเจตนาเพื่อให้รอวัยวะกลับอยู่ในสภาพเดิมโดยที่อนุญาตให้กระทำได้ตามบัพัญญติอิสลาม
4. การที่สตรีอยู่ในสภาพของกระเทยเทียมหญิงหรือกระเทยแท้นั้นเป็นสิ่งที่ทำให้นางได้รับความเดือดร้อนและมีความลำบาก ซึ่งบัพัญญติอิสลามถูกกำหนดมามีเจตนารมณ์เพื่อดำรงไว้ซึ่งประโยชน์และขจัดภัยและความยากลำบากภายใต้หลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่ว่าความยากลำบากจำเป็นต้องถูกขจัด
5. การศัลยกรรมแปลงเพศทั้งสองสภาพนั้นไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์ แต่เป็นการเยียวยารักษาโรค(Mansur,2001:205-206)

5.2 อภิปรายและสรุปผล

อิสลามให้ความสำคัญต่อบุคคลและปัจเจกบุคคลในทุกด้าน ในด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งในด้านร่างกายนั้นอิสลามส่งเสริมให้มุสลิมประดับประดาและตกแต่งร่างกายตัวเองให้สวยงามในทุกโอกาส

การเสริมความงามทุกประเภทที่ไม่มีตัวบงกชจากอัลกุรอานและอัลหะดีษมากล่าวห้าม และไม่นำมาซึ่งสิ่งอันตรายก็ถือว่าเป็นสิ่งอนุมัติ ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “พื้นฐานเดิมของทุกสรรพสิ่งต่างๆเป็นที่อนุมัติ เช่น การตัดผม การย้อมเล็บ การใช้เครื่องสำอาง การเจาะจมูกและการเจาะหู”

การเสริมความงามที่ทำให้เกิดอันตรายไม่เป็นที่อนุมัติ ทั้งนี้เนื่องจากเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “อันตรายนั้นจะต้องลบล้าง” และหลักเกณฑ์ที่ว่า “ไม่มีการกระทำใดๆให้แก่ตนเองได้รับความเสียหาย และไม่มีการกระทำใดๆให้แก่ผู้อื่นได้รับความเสียหาย” การเสริมความงามเหล่านั้นได้แก่การสัก การกรอฟัน การเสริมหน้าอก การเสริมจมูก การทำสาว การดัดหน้า และการแปลงเพศ

การเสริมความงามที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์และเป็นการหลอกลวงไม่เป็นที่อนุมัติทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “หลักว่าด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับเจตนา เช่น การข้อมผม การต่อผม การเสริมหน้าอก การทำสาว และอื่น ๆ

การเสริมความงามที่เป็นการเลียนแบบคนต่างศาสนิกไม่เป็นที่อนุมัติ เนื่องจากอิสลามห้ามการเลียนแบบคนต่างศาสนิก

การเสริมที่มีตัวบทห้ามแต่เป็นประเพณีปฏิบัติของบุคคลในเทศานั้น ๆ เป็นที่อนุมัติ ทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า จารีตประเพณีนั้นเป็นตัวชี้ขาด เช่น การเจาะจมูก การเจาะหูสตรีเพื่อใส่เครื่องประดับ

การเสริมความงามบางประเภทอนุญาตให้กระทำได้ถ้าหากว่ามีความจำเป็นทั้งนี้เพราะเข้าข่ายหลักเกณฑ์ที่ว่า “ความต้องการมีสภาพเหมือนกับความเป็น ความลำบากจะนำมาซึ่งความง่ายดาย เช่น การโกนศีรษะเพื่อเยียวยารักษาโรค การเสริมความงามบางประเภทและอื่น ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยถึงหลักเกณฑ์ และเจตนารมณ์ของบทบัญญัติอิสลาม ตลอดจนข้อกำหนด หุก่มที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรี ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้คือ

1. ควรส่งเสริมให้มุสลิม โดยเฉพาะสตรีศึกษาเรียนรู้ถึงบทบัญญัติอิสลาม และให้ความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ฟิสิกส์และบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้การเสริมความงามเป็นไปอย่างถูกต้องและสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติอิสลาม เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจในการเสริมความงามประเภทต่าง ๆ โดยการอธิบายเจตนาและเป้าหมายของการเสริมความงาม มิใช่เพื่อความงามเพียงอย่างเดียว แต่ให้พิจารณาถึงเจตนาและผลข้างเคียงที่จะตามมาในการเสริมความงาม

2. ในการเสริมความงามนั้นสตรีต้องคำนึงถึงเจตนาของการเสริมความงามและต้องพิจารณาว่าการเสริมความงามนั้นเป็นการเลียนแบบสตรีต่างศาสนิกหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากการเลียนแบบคนต่างศาสนิกนั้นเป็นที่ต้องห้ามในอิสลาม

3. การเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวสตรีเอง เพราะการทำให้เกิดอันตรายแก่ตัวเองและผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งที่จะต้องห้ามในอิสลาม

4. ควรส่งเสริมให้สตรีตระหนักและมีความเข้าใจถึงความสำคัญและขอบเขตของเอาระยะฮุฎวะอันฟังสงวน ทั้งนี้เพราะการเสริมความงามบางประเภทไม่สามารถกระทำได้นอกจากต้องเปิดเผยเอาระยะฮุฎวะ

5. ฟังหลักเรื่องพฤติกรรมและประเด็นปัญหาที่มีความขัดแย้งทางทัศนะของนักนิติศาสตร์อิสลาม และประเด็นปัญหาที่มีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมดังกล่าวเข้าข่ายหลักเกณฑ์ฟิกฮ์ที่ว่า “การก้าวออกจากประเด็นปัญหาที่มีความขัดแย้งนั้นเป็นสิ่งที่ศาสนาส่งเสริมให้กระทำ” และเข้าข่ายหะดีษที่มีความว่า “จงหลีกเลี่ยงสิ่งที่มีความกลางแกลงใจไปสู่สิ่งที่ไม่กลางแกลงใจ” ทั้งนี้เพราะความขัดแย้งและความคลุมเครือดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากความไม่ชัดเจนของตัวบทและหลักฐาน ดังนั้นการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามสิ่งที่ไม่ชัดเจนไปสู่สิ่งที่ชัดเจนทางด้านบทบัญญัติจึงเป็นสิ่งที่พึงกระทำยิ่ง

6. ควรส่งเสริมมุสลิมโดยเฉพาะสตรีให้รู้จักค่าของเงิน ไม่ใช่จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย เนื่องจากว่าการเสริมความงามเกือบทุกประเภทรุนจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก บางครั้งเข้าข่ายของการฟุ่มเฟือย ซึ่งการฟุ่มเฟือยนั้นเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในบทบัญญัติอิสลาม

7. หน่วยงานหรือองค์กรทางสังคมพึงให้ความสำคัญต่อผู้คนในสังคม โดยเฉพาะสตรี โดยการจรรโลงให้มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆตามบทบัญญัติอิสลาม

8. ผู้นำศาสนาพึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนในทุกรูปแบบ พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับความงามในทัศนะอิสลามที่ถูกต้อง โดยสอดแทรกการบรรยายธรรมหรือปาฐกถาธรรมวันศุกร์(คุตบะฮ์) หรือในโอกาสต่างๆตามความเหมาะสม

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เยาวชนและบุคคลทั่วไปโดยเฉพาะสตรีศึกษาหลักเกณฑ์ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการเสริมความงาม ทั้งนี้เพื่อให้รู้และเข้าใจเจตนารมณ์ของการบัญญัติการเสริมความงามในอิสลามตลอดจนรู้ถึงข้อกำหนดหุกุมของการเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆ เพื่อให้การเสริมความงามเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของอิสลามตลอดจนยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิตประจำวัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมความงามของสตรีในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบในด้านความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ข้อกำหนดและหุ้ก่ของการเสริมความงามของสตรีในประเภทต่างๆตามแนวทางศาสนา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับหุ้ก่ของการเสริมความงามของสตรีประเภทอื่นๆที่ยังไม่มีผู้ทำการวิจัย เช่น ศัลยกรรมเสริมคาง ศัลยกรรมทำถักยืม ศัลยกรรมดูดไขมัน ศัลยกรรมกำจัดไฝ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องผลกระทบของการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดในการเสริมความงามในอิสลาม ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวม

Prince of Songkla University
Pattani Campus